Voormekaar in Berkelland

Een onderzoek naar het functioneren en de effectiviteit van de Voormekaarteams

11 november 2025

Rekenkamer Berkelland

Radar Advies

Opbouw

- Introductie
- Onderzoeksopzet
- Bevindingen: beleid, organisatie en inrichting
- Bevindingen: uitvoering in de praktijk
- Bevindingen: ervaringen in de praktijk
- Conclusies en aanbevelingen

Onderzoeksopzet

Introductie van het onderwerp en het onderzoek

Wat zijn de Voormekaarteams?

- Sinds 2015 is Voormekaar de toegang naar hulp en ondersteuning.
- Verantwoordelijkheden zijn:
    1. uitvoering geven aan de WMO en de Jeugdwet;
    2. een toegang vormen naar ondersteuning vanuit de Participatiewet;
    3. het uitvoeren van welzijnswerk, en;
    4. werkzaamheden rond leerlingenvervoer en de leerplicht.
- Al lerende (door)ontwikkelen.

Wat is de aanleiding en het doel van het onderzoek?

- Het vergroten van inzicht in het functioneren van Voormekaar.
- Het bieden van handvatten voor het maken van onderbouwde keuzes ter verbetering.

Rekenkamer Berkelland

Onderzoeksvragen

Het onderzoek richt zich op: *“***Het functioneren en de effectiviteit van de Voormekaarteams en mogelijke verbeterpunten ten aanzien van de organisatie en de werking in de praktijk.”**

Beleid, inrichting en organisatie
Deelvraag 1.1 - Welke kaders, doelstellingen en beoogde effecten zijn geformuleerd voor de Voormekaarteams in de gemeente Berkelland?
Deelvraag 1.2 - Op welke wijze zijn de Voormekaarteams ingericht en georganiseerd?
Deelvraag 1.3 - Hoe hebben de Voormekaarteams zich de afgelopen jaren ontwikkeld en welke keuzes zijn daarin gemaakt?
Uitvoering en ervaringen in de praktijk
Deelvraag 2.1 - Hoe werken kaders, inrichting en organisatie in de praktijk? Wat gaat er goed en wat knelt er? Hoe is het leer- en ontwikkelproces ingericht om van praktijkervaringen te leren?
Deelvraag 2.2 - Hoe werken de Voormekaarteams samen met externe partners? Hoe ervaren externe partners de samenwerking met Voormekaar?
Deelvraag 2.3 - Hoe ervaren inwoners de ondersteuning die ze krijgen van de Voormekaarteams?
Deelvraag 2.4 - Welke verbetermogelijkheden zien samenwerkingspartners, medewerkers van Voormekaar en inwoners voor het functioneren en de effectiviteit van de Voormekaarteams?

Rekenkamer Berkelland

Onderzoeksaanpak

- Documenten- en gegevensanalyse
- Interviews met gemeente en Voormekaar
- Interviews met samenwerkingspartners
- Cliëntervaringsonderzoek
- Ervaringen van inwoners (Sprockler)

Bevindingen: beleid, organisatie en inrichting

Kaders en doelstellingen

Welke kaders en doelstellingen zijn geformuleerd voor de Voormekaarteams in de gemeente Berkelland?

- **Beleidsdocumenten**: koersdocument, beleidskader, verordening, uitvoeringsvisie.
- **Kaders en doelstellingen**: kwalitatieve kaders, geen meetbare doelen en financiële richtlijnen.
- **Kerntaken**: preventie en signalering, toegang tot hulp, ondersteuning bieden, regie houden, maatschappelijke partners en inwoners verbinden.
- **Kernwaarden en uitgangspunten**: positieve gezondheid, eigen mogelijkheden en die van sociaal netwerk, normaliseren.
- **Beoogde werkwijze**: één gezin, één plan, één regisseur; ondersteuning zo laagdrempelig, licht en praktisch mogelijk; maatwerkondersteuning; werken volgens de bedoeling.

Inrichting en organisatie

Op welke wijze zijn de Voormekaarteams ingericht en georganiseerd?

- **Werklocaties**

Teams zijn gebiedsgericht en werken op locatie dicht bij inwoners.

- **Teamstructuur**

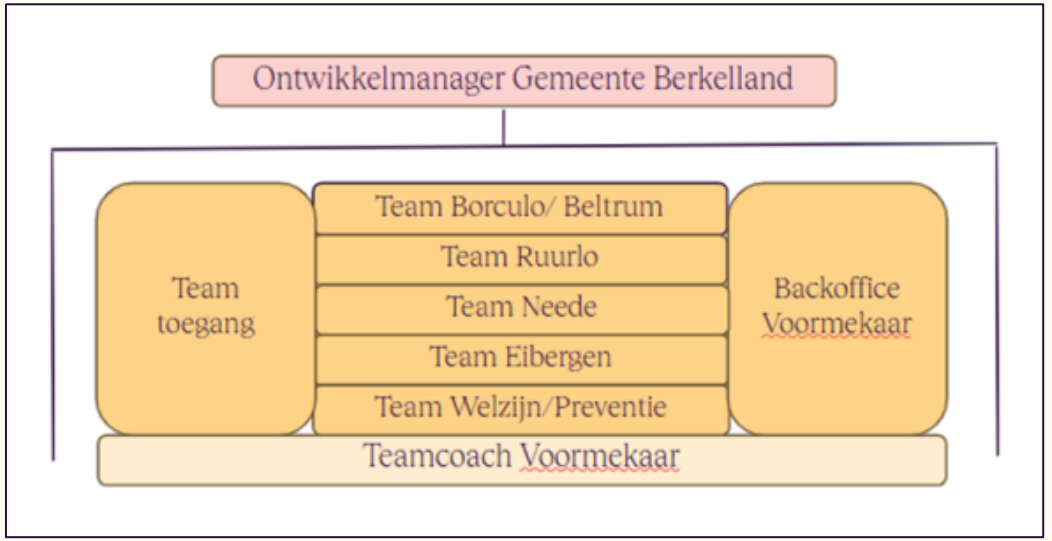
Team toegang, vier frontteams team toegang, team welzijn en preventie, en gezamenlijke backoffice.

- **Multidisciplinaire frontteams**

Frontteams werken generalistisch met eigen specialismen zoals Jeugdwet en Wmo, plus aandachtfunctionarissen voor specifieke thema's.

- **Zelforganisatie**

Teams organiseren zelf contacten met partners en verdelen neventaken. Een ontwikkelmanager geeft sturing aan de ontwikkelingen van VMK.

Bevindingen: uitvoering en ervaringen in de praktijk

Kaders en organisatie in de praktijk

Hoe werken kaders, inrichting en organisatie in de praktijk? Wat gaat er goed en wat knelt er?

- **Kaders in de praktijk**

Werkwijze is in lijn met kerntaken, kernwaarden, uitgangspunten en beoogde werkwijze. Ook samenwerkingspartners geven onderdelen hiervan te herkennen.

- **Signalering**

VMK signaleert problematiek bij gezinnen of pakt signalen van samenwerkingspartners op. Ook geven zij uitvoering aan de wet vroegsignalering van schulden.

- **Preventie**

Tijdens keukentafelgesprek worden preventieve interventies besproken. In sommige gevallen wordt er gekozen voor een groepsinterventie of voorlichting.

- **Monitoring en regie**

De regierol wordt goed opgepakt. Soms is er onduidelijkheid over hoe en in welke mate dit gebeurt.

- **Verbinden**

Samenwerkingspartners hebben de indruk dat VMK ze weet te vinden. Partijen in het voorliggende veld zouden wel wat nauwer contact willen.

Rekenkamer Berkelland

Ontwikkeling van Voormekaar

Hoe hebben de Voormekaarteams zich de afgelopen jaren ontwikkeld en welke keuzes zijn daarin gemaakt? Hoe is het leer- en ontwikkelproces ingericht om van praktijkervaringen te leren?

Ontwikkelingen

Regelmatige evaluatie en aanpassingen sinds 2015.

- Beginjaren: inrichting en operationeel krijgen van organisatie.
- Afgelopen jaren: verbetering van de werkprocessen en investering in medewerkers.

Voorbeelden: 5-stappenplan, uitvoeringsvisie (2021), integrale toegang, digitale aanvragen.

Leer- en ontwikkelproces

Duidelijke visie op leren en ontwikkelen

- Ontwikkeling mogelijk op diverse niveaus: organisatie, team en individueel.
- Op basis van ervaringen en resultaten wordt jaarplan opgesteld.
- Werkdruk kan er toe leiden dat niet alle kansen benut worden
- Aandacht voor het leren van praktijkervaringen. Frequentie verschilt per team.

Voorbeelden: casusbesprekingen (intern/extern), moreel beraad, supervisie en intervisie.

Rekenkamer Berkelland

Samenwerking met externe partners

Hoe werken de Voormekaarteams samen met externe partners? Hoe ervaren externe partners de samenwerking met Voormekaar?

Positieve samenwerkingservaringen

Externe partners waarderen de open houding en inhoudelijke expertise van VMK. Er is veel vertrouwen in elkaars vakmanschap. Partners voelen zich vrij om contact op te nemen voor afstemming over een casus.

Snel schakelen

Ze kunnen snel schakelen met de consulenten van VMK. Elkaar weten te vinden en het persoonlijke contact draagt bij aan een efficiënte samenwerking.

Contact

Contactmoment vinden vooral plaats op casusniveau. Daarnaast worden er ook periodieke overlegmomenten georganiseerd om gedeelde casuïstiek te bespreken. Daar kan meer uitgehaald worden.

Uitdagingen voor relatiebeheer

Samenwerking verloopt beter naarmate consulenten langer bij VMK werken. Personeelswisselingen en tijdelijke inhuur kunnen duurzame contacten en het kennen van aanspreekpunten belemmeren.

Eenduidigheid in werkwijze

Partners wensen meer uniformiteit in werkwijzen en invulling van de regierol. Er zijn wisselende ervaringen met de regierol en de betrokkenheid van VMK bij intakegesprekken.

Ondersteuning ervaren door inwoners

Hoe ervaren inwoners de ondersteuning die ze krijgen van Voormekaar?

Tevredenheid

Inwoners ervaren grote tevredenheid over de ondersteuning. Het merendeel voelt zich gesteund door VMK en waardeert de geboden hulp, waaronder het keukentafelgesprek.

Positieve verandering

Veel inwoners merken een positieve verandering in hun leven na ondersteuning door VMK, vooral ouderen ervaren meer zelfredzaamheid.

Toegang

De toegang tot hulp en de snelheid van ondersteuning worden als goed beoordeeld, vaak gelijk of beter dan in vergelijkbare gemeenten.

Wensen en verbeterpunten

Sommige inwoners wensen duidelijkere communicatie. Inwoners weten soms niet wie hun aanspreekpunt is binnen meerdere betrokken hulpverleners en organisaties. Ook wensen zij sneller contact en realistischere indicaties.

Verbeterpunten

Welke verbetermogelijkheden zien medewerkers van Voormekaar, samenwerkingspartners en inwoners voor het functioneren en de effectiviteit van de Voormekaarteams?

- **Verbeterde monitoring**
- **Eenduidigere werkprocessen en invulling van de regierol**
- **Pro-actiever signaleren**
- **Verbeterd contact naar inwoners**
- **Meer structuur in relatiebeheer en samenwerking**

Conclusies en aanbevelingen

Samenvatting van de belangrijkste conclusies

Thema	Conclusie
Kaders en sturing	Heldere richtlijnen geven houvast en voldoende ruimte om te doen wat er nodig is. Het ontbreken van concrete doelen belemmert resultaatgericht sturen.
Organisatie en werkwijze	De organisatie sluit goed aan op de taak van VMK. Verschillen in de uitvoering en invulling van de regierol kunnen echter voor onduidelijkheid zorgen.
Opleiding	Er is een duidelijke visie en aanbod op leren en ontwikkelen. In de praktijk is is het soms lastig om hier tijd voor vrij te maken.
Samenwerking	Er wordt met een groot aantal partijen samengewerkt, vanuit wederzijdse waardering en korte lijnen. De informele samenwerking kan persoonsafhankelijk en kwetsbaar zijn.
Dienstverlening	Dienstverlening is uiteenlopend en wordt positief ervaren, maar kan pro-actiever en preventiever.
Tevredenheid inwoners	Inwoners waarderen de ondersteuning van VMK en voelen zich hierdoor beter in staat om hun leven vorm te geven. Duidelijkheid over wat er verwacht kan worden, wordt soms gemist.

Rekenkamer Berkelland

Aanbevelingen

1. Monitoring

Versterkte monitoring

Systematisch gegevens verzamelen en analyseren over - *dienstverlening, uitkomsten en kosten* - versterkt de monitoring van VMK.

Relevante informatievoorziening

Zowel de gemeenteraad als het college moeten beschikken over de juiste en beschikbare informatie om goed te kunnen sturen. De gemeenteraad en het college moeten samen nadenken over welke informatie belangrijk is voor effectieve besluitvorming.

2. Doelstellingen

Concrete meetbare doelstellingen

Jaarlijkse evaluatie van prestaties ten opzichte van doelen helpt verbeterkansen te identificeren en gericht te sturen. Formuleer samen met VMK duidelijke, meetbare doelen voor betere sturing op resultaten en kosten.

Aanbevelingen

3. Samenwerking

Structuur in samenwerking

Breng meer structuur aan in de samenwerking met externe partners met regelmatige contactmomenten en overleg.

Strategische keuzes

Partners hoeven niet intensief gekend te worden, maar wél voldoende om elkaar vlot en doelgericht te vinden.

4. Communicatie

Helder communiceren met inwoners

Communiceer duidelijk wat inwoners kunnen verwachten om vertrouwen en tevredenheid te vergroten.

5. Dienstverlening

Meer eenduidigheid

Creëer op onderdelen meer uniformiteit in de rol en werkwijze van VMK*, zoals de invulling van de regierol,* voor meer duidelijkheid naar inwoners, partners en medewerkers zelf.

Proactief signaleren versterken

Versterk het proactief signaleren om inwoners te bereiken die zich nog niet hebben gemeld bij hulpverleners.

Preventieve collectieve voorzieningen

Zet in op preventieve collectieve voorzieningen zoals sociale vaardigheidstrainingen en mantelzorgbijeenkomsten.

Rekenkamer Berkelland

Reflectie op het onderzoek

Uitvoerder

RadarAdvies heeft het onderzoek uitgevoerd.

Onderzoekersteam

Het onderzoeksteam bestaat uit Tessy Nelissen (projectleider), Mark Snijder, Annemijn Meijer en Karen Smit.

Opdrachtgever

Rekenkamer Berkelland is opdrachtgever van het onderzoek.

